

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 29 listopada 2011 r.

Pan

Jerzy Krochmalny

Starosta Strzeliński

LWR-4101-15-03/2011

P/11/083

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu przeprowadziła kontrolę Starostwa Powiatowego w Strzelinie w zakresie przygotowania struktur obrony cywilnej do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 listopada 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie przygotowanie obrony cywilnej do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju na terenie powiatu strzelińskiego. Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości dotyczyły tak organizacji, jak i realizacji zadań obrony cywilnej na terenie powiatu.

1. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia organizację obrony cywilnej powiatu strzelińskiego w aspekcie określonych prawem zadań obrony cywilnej. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że ocena stanu przygotowań obrony cywilnej powiatu strzelińskiego, której obowiązek przeprowadzenia wynika z postanowień § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony

Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin² rozporządzenia, została przeprowadzona w sposób niepełny. W ocenie NIK niewielkie wymogi szefa obrony cywilnej województwa, co do sprawozdawczości na ten temat, nie uzasadniają odstępiania od przeprowadzenia pełnej oceny stanu przygotowań obrony cywilnej powiatu we własnym zakresie.

Ponadto szef obrony cywilnej powiatu nie sporządzał w latach 2009-2011 rocznych planów działania w zakresie obrony cywilnej oraz nie sporządził wykazu podmiotów przewidzianych do realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej, pomimo że stanowiło to wymóg określony przepisami § 3 pkt 3 oraz § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin³. NIK zwraca przy tym uwagę, że wieloletni plan działania obrony cywilnej powiatu strzelińskiego został sporządzony w sierpniu 2001 r., tj. ponad 10 lat temu i nie był od tej pory aktualizowany.

W wyniku kontroli stwierdzono również, że szef obrony cywilnej powiatu nie organizował i nie koordynował szkoleń oraz ćwiczeń obrony cywilnej, nie integrował sił obrony cywilnej, służb sanitarno-epidemiologicznych i społecznych organizacji ratowniczych, oraz nie kontrolował przygotowania formacji obrony cywilnej i ratowników do prowadzenia działań ratowniczych, pomimo że stanowiło to wymóg określony przepisami § 3 pkt 4, 15 i 23 oraz § 4 pkt 3 rozporządzenia. W ocenie NIK nieprawidłowa realizacja powyższych działań skutkowałą bezkrytycznym akceptowaniem przez pracowników starostwa powiatowego w Strzelnie, odpowiedzialnych za sprawy obrony cywilnej, nierzetelnych sprawozdań szefów obrony cywilnej gmin, dotyczących istnienia i liczebności formacji obrony cywilnej, oraz przekazywaniem powyższych informacji bez weryfikacji, do szefa obrony cywilnej województwa dolnośląskiego. Izba zwraca również uwagę, że sytuacja, w której zadania obrony cywilnej dla szefów obrony cywilnej gmin nie zostały ustalone w formie pisemnej przez szefa obrony cywilnej powiatu, stwarza ryzyko braku możliwości sprawowania efektywnego nadzoru nad realizacją tych zadań, o jakim mowa w § 4 pkt 3 rozporządzenia.

NIK zwraca również uwagę, że szef obrony cywilnej powiatu strzelińskiego nie utworzył jednostek organizacyjnych obrony cywilnej, pomimo że zgodnie z postanowieniami § 3 pkt 7 rozporządzenia, stanowiło to jego zadanie.

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 96, poz. 850, nazywanego dalej „rozporządzeniem”

Jednocześnie jednak należy odnotować jako przejawy dobrej praktyki fakt powierzenia kwestii obrony cywilnej oraz zarządzania kryzysowego jednemu pracownikowi starostwa oraz utworzenie powiatowego systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach – powiatowego systemu wykrywania i alarmowania, łączącego wymogi przepisów o obronie cywilnej oraz o zarządzaniu kryzysowym.

2. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia niepełną realizację wymaganych prawem zadań obrony cywilnej w powiecie strzelińskim. I tak w badanym okresie szef obrony cywilnej powiatu nie organizował szkolenia ludności w zakresie obrony cywilnej, nie sporządził planu ochrony pól rolnych i zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz oraz ujęć i urządzeń wodnych na wypadek zagrożenia zniszczeniem, a także nie podjął działań w celu przygotowania i zapewnienie niezbędnych sił do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych, pomimo że stosownie do postanowień § 3 pkt 5, 10 i 13 rozporządzenia, miał obowiązek realizacji tych zadań.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że istniejący w plan obrony cywilnej powiatu strzelińskiego został sporządzony w lutym 2001 r. oraz w styczniu 2002 r., i aktualizowany był jedynie w zakresie określenia osób funkcyjnych. Należy również wskazać, że w zakresie zapewnienia dostaw wody, plan obrony cywilnej nie zawierał informacji o uzgodnieniach z podmiotami będącymi właścicielami beczkowozów.

NIK zwraca też uwagę, że przygotowanie i zapewnienie działania systemu alarmowania, stosownie do postanowień § 3 pkt 6 rozporządzenia stanowiące zadanie szefów obrony cywilnej gminy, powiatu i województwa, na terenie gminy Przeworno zostało zrealizowane poprzez objęcie zasięgiem syren alarmowych jedynie 35,7% mieszkańców gminy (1956 osób na 5484 wszystkich mieszkańców).

NIK nie wnosi przy tym uwag do kwestii planistycznego przygotowania ewakuacji ludności powiatu oraz wyznaczenia zakładów opieki zdrowotnej zobowiązanych do udzielania pomocy medycznej poszkodowanym w wyniku masowego zagrożenia życia i zdrowia ludności.

3. Odnośnie zasobów, jakimi dysponuje szef obrony cywilnej powiatu strzelińskiego Najwyższa Izba Kontroli odnotowuje, że w badanym okresie jedynymi zaplanowanymi w budżecie gminy środkami na działania obrony cywilnej była dotacja z budżetu państwa

---

³ Dz. U. Nr 96, poz. 850, nazywanego dalej „rozporządzeniem”

w wysokości 3000 zł rocznie, a środki te przeznaczono na doposażenie stanowiska pracy referenta ds. bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Przeprowadzanie raz w roku pełnej oceny stanu przygotowań obrony cywilnej.*
- 2. Sporządzanie rocznych planów działania w zakresie obrony cywilnej oraz aktualizację wieloletniego planu działania obrony cywilnej.*
- 3. Sporządzenie wykazu podmiotów przewidzianych do realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej oraz określenie zadań dla tych podmiotów.*
- 4. Aktualizację planu obrony cywilnej.*
- 5. Zapewnienie szkoleń ludności w zakresie obrony cywilnej.*
- 6. Zapewnienie niezbędnych sił do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych.*
- 7. Podjęcie działań w celu zwiększenia zasięgu systemu alarmowania.*
- 8. Podjęcie uzgodnień z podmiotami będącymi właścicielami beczkowszów.*
- 9. Przekazanie szefowi obrony cywilnej województwa zweryfikowanej informacji o stanie formacji obrony cywilnej na terenie powiatu.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.